

BURMISTRZ PRUSZCZA GDAŃSKIEGO

ul. Grunwaldzka 20; 83-000 Pruszcz Gdański
tel. +4858/775 99 21; fax +4858/ 682 34 51
e-mail: burmistrz@pruszcz-gdanski.pl

Pruszcz Gdański, dnia 14.03.2014 r.

OKS.8120.8.2014

BIURO RADY MIASTA
PRUSZCZ GDAŃSKI

Wpł. 2014-03-14

PLh. 0004.22.2014

Pan

Stefan Skonieczny

Przewodniczący

Rady Miasta Pruszcz Gdański

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.), składam Radzie Miasta Pruszcz Gdański sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2013 oraz przedstawiam potrzeby związane z realizacją zadań.

Z poważaniem

BURMISTRZ

Janusz Wróbel

Sprawozdanie Burmistrza Pruszcza Gdańskiego z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2013.

I. Zadania gminy jako administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.).

1. W ustawie jw. zostały określone zadania własne gmin do realizacji w zakresie wspierania rodziny biorąc pod uwagę w szczególności dobro dzieci, które do harmonijnego rozwoju potrzebują wyjątkowej ochrony i pomocy ze strony dorosłych. Jako kluczowe w zadaniach jw. uznano:
 - 1) opracowanie i realizację 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny;
 - 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
 - 4) finansowanie:
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
 - 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
 - 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
 - 8) przekazywanie do Biura Informacji Gospodarczej informacji gospodarczej o powstaniu zaległości z tytułu ponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.
2. W odniesieniu do ustawowych zadań z zakresu wspierania rodziny na Burmistrzu spoczywa obowiązek zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych polegającego w szczególności na:
- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
 - 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
 - 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
 - 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
 - 5) pomocy w integracji rodziny;
 - 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
 - 7) dążeniu do reintegracji rodziny.
3. Na terenie naszej gminy miejskiej głównym inicjatorem i organizatorem pracy z rodziną (przy udziale wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami) przeżywającą trudności w pełnieniu swoich funkcji jest – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Na mocy ustawy jw. Burmistrz Pruszcza Gdańskiego upoważnił kierownika tegoż Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji oraz do ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania i rozwiązywania umów określających zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy (upoważnienie Nr 42/2011 z dnia 22 grudnia 2011 r.).
- Ośrodek pomocy w pracy z rodziną wykorzystuje szereg form, które w znaczący sposób wpływają na efekty tej pracy. Najbardziej znaczącą jest forma:
- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;

- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobiegania izolacji, w postaci grup wsparcia lub grup samopomocowych.

II. **Realizacja zadań wynikających z zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.) w zakresie wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Pruszcz Gdański w 2013 roku.**

1. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w budowaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Potrzeba systemowego rozwiązywania istotnych problemów społecznych, który gwarantuje koordynację, rozwój i innowacyjność oraz szybkość interwencji przy jednoczesnym zapewnieniu dobrego przepływu informacji - uzasadnia budowanie programów profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Obowiązek wprowadzenia systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną spoczywa na samorządach lokalnych. Urząd Miasta ma zadanie wspierania wszelkich zadań przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom w rodzinach oraz pomocy dla rodzin na terenie miasta oraz służenie pomocą organizacyjną, merytoryczną i finansową. W związku z powyższym Rada Miasta Pruszcz Gdański w dniu 27 kwietnia 2007 roku przyjęła uchwałę Nr VII/48/2007 w sprawie przyjęcia Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Miasta Pruszcz Gdański na lata 2007-2013.
2. W 2013 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim /zgodnie z ww. ustawą/ zatrudniał **dwóch asystentów rodziny**, którzy na uzasadniony wniosek pracownika socjalnego prowadzili pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Głównym zadaniem asystenta rodziny jest prowadzenie pracy z rodzinami biologicznymi polegającej na udzielaniu pomocy w poprawie ich sytuacji życiowej oraz w kształtowaniu odpowiednich postaw rodzicielskich w celu prawidłowego sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zgodnie z zawartą umową, asystent rodziny wykonuje swoje zadania w miejscu zamieszkania rodziny między godziną 8.00 a 22.00 przez 7 dni w tygodniu, może również towarzyszyć rodzinie poza miejscem zamieszkania (elastyczny czas pracy). W 2013 roku **asystenci rodziny objęli wsparciem 22 rodziny korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.**

Zgodnie z ww. ustawą asystent rodziny powinien swą pracę prowadzić za zgodą i przy aktywnym udziale rodziny oraz pobudzać ją do aktywnego współdziałania. Miejscem prowadzenia pracy z rodziną jest miejsce jej zamieszkania lub miejsce przez nią wskazane. Praca z rodziną powinna być organizowana lub kontynuowana również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Do zadań asystenta rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;

- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą na rzecz rodzin, w których występuje przemoc w rodzinie.

Asystent rodziny przeprowadza z rodziną również treningi kompetencji w zakresie:

- 1) prowadzenia gospodarstwa domowego (edukacja i trening w zakresie gospodarowania budżetem domowym, edukacja i trening w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, poradnictwo w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami, poradnictwo i wsparcie w pozyskaniu usług związanych z naprawą, zakupem, wymianą sprzętu gospodarstwa domowego, pomoc w załatwianiu spraw związanych z koniecznymi pracami remontowymi, edukacja i trening w zakresie organizacji dnia, szczególnie dzieci - pory posiłków, aktywny wypoczynek, pory snu i odpoczynku);

- 2) dbania o zdrowie (edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej w rodzinie, edukacja i trening w zakresie higieny, edukacja i trening rodziny w zakresie prawidłowego żywienia dzieci i ich pielęgnacji).

Zatrudnienie asystentów rodziny w 2013 r. finansowane było z dotacji resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013 w wysokości 20 682 zł oraz częściowo ze środków własnych w wysokości 17 612,40 zł.

3. Zgodnie z art. 176 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 z późn. zm.), do zadań własnych gminy należy **współfinansowanie pobytu dziecka** w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Wydatki te ulegają zmianie w następujący sposób: w pierwszym roku pobytu dziecka finansowane jest 10%, w drugim roku – 30 %, w trzecim roku i latach następnych – 50 %. W 2013 roku finansowany był pobyt dla 15 dzieci z terenu naszej gminy. Kwota dofinansowania wyniosła 38 153 zł.
4. **Poradnictwo specjalistyczne – zapewnienie dostępu.**

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, organizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim udzielane jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne jest realizowane przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. **W 2013 roku radca prawny MOPS udzielił specjalistycznych porad 236 osobom.** Natomiast **poradnictwem psychologicznym** rozumianym jako procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii **objęto w 2013 roku 124 rodziny.** Psycholog MOPS pracuje zarówno w siedzibie Ośrodka, jak również w miejscu zamieszkania rodzin. Poradnictwo rodzinne skierowane jest natomiast do rodzin, które mają problemy w funkcjonowaniu – w tym problemy wychowawcze, opiekuńcze /dotyczące zarówno dzieci jak i dorosłych członków rodziny/.

5. W pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych bardzo znaczącym jest prowadzenie przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim **pracy socjalnej** ukierunkowanej na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby i rodziny z powodu różnych dysfunkcji i problemów prowadzących do wykluczenia społecznego. Celem pracy socjalnej jest wykorzystanie potencjału osoby/rodziny i doprowadzenie do stanu, w którym rodzina na miarę własnych możliwości będzie mogła funkcjonować w społeczności lokalnej, wypełniać role społeczne i posiadać dostęp do określonych dóbr. W 2013 roku **pracownicy socjalni MOPS prowadzili pracę socjalną w 285 rodzinach** (109 rodzin uzyskało pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej).
6. **Uczestnictwo dzieci i młodzieży w zajęciach Świetlicy Socjoterapeutycznej – jako wsparcie rodzin dysfunkcyjnych lub zagrożonych patologią społeczną.**
- Świetlica socjoterapeutyczna przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim czynna była od poniedziałku do piątku od godziny 14⁰⁰ do godziny 18⁰⁰ i obejmowała opieką wychowawczą 74 dzieci. Dzieci kwalifikowane były do udziału w zajęciach socjoterapeutycznych po wcześniejszym rozeznaniu sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego i psychologa oraz na wniosek pedagoga szkolnego. Konieczna była pisemna zgoda rodzica/opiekuna na uczestnictwo dziecka w zajęciach.

W Świetlicy pracowała następująca kadra pedagogiczna:

- psycholog,
- 5 terapeutów,
- 3 opiekunów.

Głównym celem zajęć prowadzonych w roku 2013 była przede wszystkim zmiana w sferze hierarchii wartości wychowanków, podniesienie poziomu ich dojrzałości społecznej, emocjonalnej i moralnej. Przesłanką do tak określonego celu było przyjęcie za słuszne stwierdzenia, że do prawidłowego rozwoju człowieka niezbędne jest określenie granic tego, co dopuszczalne i uzasadnione w życiu zbiorowym, a co niedopuszczalne i niedozwolone. Plan pracy obejmował także zagadnienia, które miały pomóc dzieciom w odreagowaniu emocji i napięć powstałych na skutek wzrastania

w środowisku urazowym oraz w kształtowaniu umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Zawarte w tworzonych przez wychowawców i terapeutów planach zajęć treści stwarzały okazję do poruszania tematów nurtujących dzieci i młodzież, często trudnych i wstydlivych. Podczas zajęć poruszane były także tematy związane z profilaktyką uzależnień, a także profilaktyką i promocją zdrowia.

Równolegle cele zajęć ukierunkowane były na tematykę związaną z budowaniem relacji z rówieśnikami, naukę umiejętności współpracy, ćwiczenie umiejętności komunikacji werbalnej i niewerbalnej, a także rozwijanie u dzieci zainteresowań i sposobów postępowania akceptowanych społecznie. Ważnym celem realizowanym w Świetlicy Socjoterapeutycznej było także stworzenie klimatu zaufania i bezpieczeństwa w grupie. Praca wychowawcza z dziećmi i młodzieżą uwzględniała ich zainteresowania, potrzeby i oczekiwania.

Środowisko oraz problemy wychowawcze dzieci uczęszczających do Świetlicy Socjoterapeutycznej.

Świetlica Socjoterapeutyczna jest placówką dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, obejmującą swoją opieką dzieci pochodzące z rodzin niepełnych, dysfunkcyjnych, dotkniętych problemem alkoholowym. Rodzice dzieci uczęszczających na zajęcia wymagają wsparcia w kwestiach opiekuńczo – wychowawczych. Ww. rodziny narażone są często na konsekwencje wynikające z funkcjonowania w środowisku dotkniętym problemem alkoholowym, zagrożone są uzależnieniem w stopniu utrudniającym im realizację zadań życiowych bez specjalistycznej pomocy. Dzieci w domach rodzinnych często pozostawiane są bez właściwej opieki, zapewnienia posiłku po powrocie ze szkoły. Świetlica rekompensuje potrzeby dzieci w tym zakresie. Uczestnicy niejednokrotnie mają duże trudności w nauce, zaniedbania w edukacji, trudności w rozumieniu, akceptacji i przestrzeganiu norm społecznych. W środowisku lokalnym dzieci te nie mają możliwości zapoznania się z prawidłowymi wzorcami funkcjonowania w społeczeństwie. Specyficzną cechą dzieci pochodzących z rodzin alkoholowych są także zaburzenia emocjonalne – nieśmiałość, wysoki poziom lęku, bojaźliwość czy też nieopanowana agresywność, wybuchowość, upór.

Ich potrzeba ciepła, bezpieczeństwa, a nawet zwykłej, codziennej opieki łatwo może pozostać niezaspokojona w atmosferze konfliktu, napięcia i niepewności. W rodzinach, w których role dorosłych są odgrywane w sposób niekonsekwentny lub niewłaściwy, dzieci nie mają wzorca dla ukształtowania swojej tożsamości. Jest bardzo prawdopodobne, że dzieci takie będą miały o wiele większe trudności niż ich rówieśnicy wówczas, gdy zaczną wchodzić w relacje międzyludzkie poza domem – w szkole czy też w czasie wspólnych zabaw. Konsekwencją trudności emocjonalnych są też zaburzenia w kontaktach z innymi ludźmi, wycofanie się, bierność lub agresywność, przemoc fizyczna. Życie w warunkach długoletniego stresu psychicznego doprowadza do destrukcyjnych wzorów zachowań.

Cele, zadania, metody pracy stosowane w Świetlicy Socjoterapeutycznej.

Głównym celem świetlicy jest prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

CELE OGÓLNE:

- zapewnienie profesjonalnej opieki wychowawczej,
- zapewnienie terapii wychowawczej zapobiegającej uzależnieniom,
- wdrażanie do prawidłowego wypełniania ról społecznych,
- łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie,
- eliminowanie zaburzeń zachowania,
- trening asertywności i komunikacji,
- podniesienie poczucia własnej wartości,
- zapewnienie powodzenia szkolnego wychowankom poprzez pomoc w odrabianiu zadań domowych,
- gospodarowanie czasu wolnego.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- integracja wychowanków w placówce w atmosferze akceptacji i bezpieczeństwa,
- nabycie umiejętności zgodnego współżycia w grupie i szerszej społeczności,
- nabycie umiejętności komunikowania się i zachowań prospołecznych,

- wyrabianie umiejętności dokonywania świadomych wyborów i ponoszenia ich konsekwencji,
- wskazywanie pożądanых wzorców zachowań,
- rozbudzanie i pogłębianie zainteresowań, odkrywanie zdolności i właściwe ich ukierunkowanie,
- stwarzanie warunków do samorealizacji,
- wyzwalanie umiejętności prawidłowego organizowania sobie czasu wolnego,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- wskazywanie na szkodliwość używek oraz ukazywanie zagrożeń, jakie niosą za sobą uzależnienia,
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, napięciem pojawiającym się w sytuacji trudnej,
- rozwijanie wiary we własne siły, umacnianie poczucia własnej wartości,
- wdrażanie do poszanowania własności swojej i cudzej,
- niwelowanie przemocy i zachowań agresywnych.

Wyżej wymienione cele profilaktyczno – terapeutyczne wychowawcy realizowali na podstawie opracowanych przez siebie programów autorskich: „Trening twórczości”, „Moje życie”, „Z zabawą przez życie”, „Poznaję siebie”, „Ja w grupie”, „Odnaleźć siebie”, „Wierzę w siebie”, „Poznać samego siebie”, „Ja=mój najlepszy przyjaciel”, „Jestem, mogę, potrafię”. Wychowankowie świetlicy objęci byli także pomocą w nauce, pomocą w sytuacjach kryzysowych w szkole, rodzinie. W tym celu pracownicy świetlicy współpracowali z rodzicami, przeprowadzali rozmowy indywidualne, udzielali porad wychowawczych i psychologicznych. Świetlica Socjoterapeutyczna podejmowała także współpracę ze szkołami, do których uczęszczają dzieci, Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Pruszczu Gdańskim, Centrum Kultury i Sportu w Pruszczu Gdańskim, Domem Dziennego Pobytu przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim, pracownikami socjalnymi Ośrodka. Opiekunowie oraz psycholog we współpracy z pracownikami socjalnymi utrzymywali ścisły kontakt z rodzicami dzieci

i młodzieży uczęszczających do świetlicy, dokonywali rozeznania wszystkich środowisk podejmując pracę socjalną ukierunkowaną na wzmacnianie i uaktywnianie rodzin w rozwiązywaniu problemów.

Formy i metody pracy z dziećmi:

- terapia indywidualna,
- terapia grupowa,
- rozmowa terapeutyczna,
- rekreacja sportowa,
- arteterapia,
- ćwiczenia, zabawy i gry dydaktyczne,
- dyskusja kontrolowana,
- elementy zajęć warsztatowych,
- gry i zabawy ruchowe,
- elementy psychodramy.

Organizacja opieki nad dziećmi.

Dzieci uczęszczające do świetlicy przydzielane są do grup stosownie do wieku, temperamentu i zasobu doświadczeń. W ramach świetlicy funkcjonuje pięć grup, trzy w świetlicy przy ul. Niepodległości 9 oraz dwie w filii placówki przy ul. Obrońców Westerplatte 30.

Plan zajęć dnia:

14:00 - 15:30 zajęcia profilaktyczno – wychowawcze,

15:30 - 17:00 pomoc w nauce i odrabianiu lekcji,

17:00 - 17:30 podwieczorek,

17:30 - 18:00 gry dydaktyczne, zabawy integracyjne, zajęcia plastyczne, zabawy dowolne.

W zależności od stosowanej metody oddziaływań przewidywane są następujące sposoby prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą:

- praca z jedną grupą integrującą dzieci w różnym wieku i o różnym stopniu sprawności fizycznej i intelektualnej,
- praca w zespołach podzielonych pod względem wieku, zespołach wychowawczych lub terapeutycznych,

- praca indywidualna.

Zajęcia odbywały się pod opieką opiekunów i terapeutów. Program dnia dostosowywany był także na bieżąco do potrzeb i możliwości uczestników.

W ciągu roku odbywały się również wyjścia do teatru, kina, na basen itp., mające na celu rozwijanie wrażliwości i poszerzanie wiedzy na temat kultury i sztuki, jak również rozwój fizyczny; obchody świąt oraz uroczystości związane z życiem świetlicy; wypoczynek letni i zimowy.

Najważniejsze wydarzenia w Świetlicy Socjoterapeutycznej w 2013 r.:

- Dzień Babci i Dzień Dziadka w styczniu – wyklejanie laurek okazjonalnych; zajęcia tematyczne: „Rola dziadków w wychowaniu wnuków oraz wartości wynikające z utrzymywania więzów międzypokoleniowych”.
- 25.01.2013 r. – karnawałowy bal przebierańców; zabawa taneczna połączona z konkursami.
- Ferie zimowe 11.02.2013 r. - 22.02.2013 r.:
 - spotkanie z funkcjonariuszem Straży Miejskiej - pogadanka na temat „Bezpieczeństwa podczas ferii zimowych”,
 - lekcja kultury kaszubskiej i kulig w Chmielnie,
 - zapoznanie się z historią wyrobu cukierków oraz własnoręczne przygotowanie słodczy w Fabryce Cukierków „Ciuciu” w Gdańsku,
 - zwiedzanie Muzeum Miodu w Skowarczu - własnoręczne wykonanie świeczek z wosku, poczęstunek: chleb z miodem,
 - zajęcia edukacyjne w Centrum Hewelianum w Gdańsku - samodzielne eksperymentowanie,
 - zajęcia relaksacyjno – kompensacyjne na basenie,
 - turniej tenisa stołowego i warcabów,
 - konkurs plastyczny „Sporty zimowe”,
 - zajęcia kulinarne: „Sandwiche”, „Jadalne zwierzaki”, „Sałatka owocowa i warzywna”,
 - quiz z wiadomości zdobytych w trakcie ferii,
 - zajęcia terapeutyczne - „Zdrowy styl życia - zaburzenia odżywiania”, „Sekty”, „Substancje psychoaktywne”, „Wpływ alkoholu na rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży”,

→ uroczyste zakończenie ferii.

- Dzień Kobiet w marcu - własnoręczne wykonanie przez chłopców upominków dla dziewcząt; prelekcja prowadzona przez wychowawców i psychologa na temat roli kobiet w społeczeństwie i rodzinie; propagowanie postaw szacunku wobec kobiet.
- Wspólnie witamy pierwszy dzień wiosny w marcu. Topienie uprzednio przygotowanej Marzanny.
- Uroczyste śniadanie wielkanocne w marcu. „Zajaczek” – upominki, konkursy, zabawy.
- Obchody Międzynarodowego Dnia Książki w kwietniu.
- Dzień Służby Zdrowia w kwietniu – prelekcja na temat korzyści wynikających z prowadzenia zdrowego trybu życia.
- Międzynarodowy Dzień Ziemi – sprzątanie terenu zieleni przynależącego do Ośrodka; rozmowa pedagogiczna na temat ekologii i ochrony środowiska.
- Obchody Święta Pracy i Święta Konstytucji 3- go Maja.
- Dzień Strażaka – zwiedzanie Straży Pożarnej, prelekcja na temat niebezpieczeństw wynikających z zabawy z ogniem oraz profilaktyki powstawania pożarów.
- Dzień Matki w maju - wykonanie laurek dla mam, dyskusja na temat roli matki w życiu każdego człowieka oraz promowanie postaw szacunku wobec rodziców.
- Dzień bez papierosa – zajęcia profilaktyczne na temat szkodliwości palenia tytoniu.
- Dzień Dziecka w czerwcu – impreza plenerowa: konkursy, zabawy, zajęcia kulinarne – grill.
- Dzień bez samochodu – dyskusja na temat zanieczyszczeń środowiska wynikających z nadmiernego użytkowania pojazdów mechanicznych; burza mózgów na temat alternatyw komunikacyjnych w stosunku do samochodów.
- Światowy Dzień Krwiodawcy – prelekcja na temat korzyści wynikających z bycia dawcą krwi.
- Wizyta w Komendzie Powiatowej Policji w Pruszczu Gdańskim w czerwcu.
- Pierwszy Dzień Lata, obchody Dnia Ojca – wykonanie laurek.

- Uroczyste zakończenie „roku świetlicowego” w czerwcu. Przywitanie wakacji.
- W lipcu 44 dzieci wyjechało na obóz socjoterapeutyczny „Lidzbark 2013”.

Ważniejsze wydarzenia obozu:

- Uroczyste rozpoczęcie obozu – ognisko nad jeziorem, dyskoteka powitalna.
- Wycieczki autokarowe do:
 - Nidzicy – zwiedzanie Muzeum Ziemi Nidzickiej,
 - Szczytna – zwiedzanie Muzeum Mazurskiego w Szczytnie,
 - Mragowa – zwiedzanie miasteczka westernowego Mrongoville,
 - Ostródy i Olsztyna – zwiedzanie Muzeum Warmii i Mazur, Starówki, mostu zakochanych, kamiennych „bab” na zamku olsztyńskim, placu Franklina Roosevelta, pola bitwy Grunwald,
 - Torunia – zwiedzanie Rynku i Ratusza Staromiejskiego, ruin zamku krzyżackiego, piernikowej alei gwiazd, Muzeum Piernika, Domu Kopernika, pomników: Mikołaja Kopernika, filmu, staromiejskiego osiołka,
 - Mikołajek – żeglarskiej stolicy Polski – zwiedzanie wioski żeglarskiej, spacer romenadą, rejs statkiem po jeziorze Śniardwy.
- Zajęcia i zawody sportowe.
- Uroczyste zakończenie obozu.

Program obozu socjoterapeutycznego skierowany był głównie do dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problemem alkoholowy, niewydolnych wychowawczo i dotkniętych przemocą oraz zagrożonych uzależnieniem i wykluczeniem społecznym. W trakcie zajęć terapeutycznych, prowadzonych podczas trwania obozu, szczególny nacisk położony był na aktywne poznawanie własnej osoby, akceptację siebie, wchodzenia w prawidłowe relacje z innymi ludźmi. Tematyka programu profilaktycznego obejmowała zagadnienia z zakresu treningu koncentracji uwagi, które są niezbędne w procesie uczenia się i rozwoju. Uczestnicy obozu socjoterapeutycznego mieli okazję poznać alternatywne od wyuczonych bądź obserwowanych na co dzień sposoby spędzania wolnego czasu, kierowania własnym rozwojem, radzenia sobie z sytuacją trudną w konstruktywny sposób bez sięgania po używki bądź patologiczne sposoby reagowania. Jednocześnie podczas zajęć dzieci i młodzież mogły odpocząć i oderwać się od sytuacji stresujących, patogennych.

- Uroczyste rozpoczęcie roku świetlicowego 2013/2014. Omówienie programu pracy świetlicy - wprowadzenie nowych form i zasad prowadzenia zajęć terapeutycznych – 30.09.2013 r.
- Obchody tygodnia pisania listów – październik; wykonanie i wysłanie odręcznie pisanych listów,
- Światowy Dzień Zdrowia w październiku – zajęcia profilaktyczne na temat zdrowego stylu życia,
- Dzień Nauczyciela - 14 października; wykonanie laurek dla wychowawców, dyskusja na temat roli nauczyciela i wychowawcy w kształtowaniu tożsamości,
- Obchody Dnia Wszystkich Świętych – wspólne wyjście na cmentarz: sprzątanie grobów, zapalenie zniczy,
- Zabawa „Halloween” – 31 października,
- Dzień postaci z bajek – konkurs plastyczny „Moja ulubiona postać z bajki”,
- Dzień Niepodległości – listopad; dyskusja na temat patriotyzmu we współczesnym świecie, wyklejanie mapy Polski,
- Dzień Seniora 14.11.2013 r. – spotkanie z seniorami DDP – wspólne zajęcia kulinarne, turniej warcab, rozmowy na temat postaw szacunku wobec osób starszych,
- Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień – dzień dobrych uczynków i pozytywnych emocji,
- Andrzejki 29 listopada – wróżby i zabawy andrzejkowe,
- Mikołajki – 6 grudnia – konkursy i zabawy,
- Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka; Dzień Ochrony Praw Dziecka – zajęcia edukacyjne na temat poszanowania godności człowieka; rys historyczny; gry edukacyjne,
- Uroczysta kolacja Wigilijna z okazji Świąt Bożego Narodzenia, przedstawienie jasełkowe – 11 grudnia,
- Dzień bez przekleństw – rozmowa pedagogiczna na temat kultury języka, konkursy,

Rodzaje pomocy udzielanej dzieciom.

Realizacja celów ogólnych i szczegółowych poprzez zapewnienie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, socjoterapeutycznej. Wsparcie funkcjonowania rodzin w kwestiach opiekuńczo – wychowawczych.

Wpływ zajęć prowadzonych w Świetlicy Socjoterapeutycznej na funkcjonowanie dzieci.

Zajęcia terapeutyczno – pedagogiczne wyposażyły wychowanków w umiejętności wyrażania własnych potrzeb i rozumienia własnych emocji, racjonalnego radzenia sobie z: gniewem, problemami, presją otoczenia i rówieśnikami, doskonaliły komunikację i umiejętności rozwiązywania konfliktów. Ukierunkowano także proces socjalizacji - rozwijano u dzieci zainteresowania, przekazywano prawidłowe wzorce, normy i systemy wartości, rozwijano umiejętności samodzielnego organizowania korzystnych i sprzyjających zdrowiu form spędzania czasu wolnego. Uczestniczenie w zajęciach świetlicowych korzystnie wpłynęło też na funkcjonowanie uczestników w grupie rówieśniczej, poprawiło umiejętność nawiązywania prawidłowych relacji, umiejętność pracy indywidualnej i grupowej, umiejętność konstruktywnego odreagowania napięć, stworzyło szansę na powstawanie nowych więzi koleżeńskich, rozwinęło kreatywność i wyobraźnię. Dzieci otrzymały także pomoc w wyrównywaniu deficytów edukacyjnych, przez co ich wyniki w nauce ulegały stopniowej poprawie.

7. Warsztaty dla rodziców.

Jednym z elementów wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich ról i funkcji jest działanie grupy psychoedukacyjnej dla rodziców wzmacniającej umiejętności opiekuńczo-wychowawcze. Zajęcia dla rodziców polegają przede wszystkim na rozwinięciu umiejętności wychowawczych i mają na celu naukę komunikacji w rodzinie i rozumienia dzieci, dostarczanie wiedzy dotyczącej pozytywnych relacji rodzicielskich, budowanie prawidłowych więzi w rodzinie, pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych. W 2013 roku odbyło się 6 spotkań dla rodziców.

III. Potrzeby związane z realizacją zadań ustawowych z zakresu wspierania rodziny.

Pogarszająca się w ostatnich latach sytuacja rodzin ma niewątpliwie ujemny wpływ na funkcjonowanie i losy zarówno jej członków jak i rodziny jako społeczności.

W interesie samorządów i społeczności lokalnej leży prawidłowe funkcjonowanie rodzin oraz tworzenie warunków ku temu. Dbłość o harmonijny rozwój młodego pokolenia w naszej gminie jest zarówno obowiązkiem rodziny, jak i wszystkich instytucji zajmujących się edukacją, zdrowiem, profilaktyką zagrożeń oraz bezpieczeństwem, w tym także socjalnym. Wsparciem instytucjonalnym należy objąć więc rodziny stojące przed problemami, z którymi samodzielnie nie potrafią, bądź też nie są w stanie sobie poradzić. Obszary wymagające szczególnej uwagi w zakresie jw. to: trudna i pogarszająca się sytuacja bytowa i mieszkaniowa rodziny, występowanie zjawisk powszechnie uważanych za patologiczne, zaburzenia komunikacji i kontaktów wewnątrzrodzinnych, niska dojrzałość społeczna rodziców, dezorganizacja struktury rodziny - wymagają niewątpliwie podejmowania działań na wielu płaszczyznach i przy aktywnym współudziale wielu partnerów. Skuteczne i efektywne działania na rzecz wspierania rodzin wymagających pomocy, możliwe będą po uwzględnieniu niezbędnych potrzeb realizatorów tworzonego programu oraz zabezpieczeniu odpowiednich środków finansowych związanych z realizacją zadań ustawowych jw.

W celu prawidłowego realizowania zadań w zakresie wspierania rodziny /w oparciu o ustalone potrzeby/ niezbędnym będzie:

- 1) wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych służące przywróceniu rodzinie zdolności wykonywania tych funkcji poprzez:
 - a) organizowanie dla rodzin spotkań służących wymianie doświadczeń oraz zapobieganiu izolacji w formie grup wsparcia lub grup samopomocowych,

- b) dostarczanie wiedzy i uczenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
 - c) podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny,
 - d) pomoc w integracji rodziny.
- 2) Podniesienie kompetencji i umiejętności wychowawczych oraz opiekuńczych rodziców, które umożliwiają wychowywanie się dzieci w rodzinie naturalnej poprzez:
- a) systematyczną pracę asystentów z rodzinami, w których występują problemy bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci, sporządzaniu planów pracy z rodziną oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie,
 - b) motywowanie do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, do udziału w warsztatach dla rodziców doskonalących umiejętności wychowawcze,
 - c) organizowanie spotkań, warsztatów poszerzających wiedzę rodziców dot. opieki i wychowania dziecka.
- 3) Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej poprzez:
- a) wsparcie finansowe i rzeczowe dla rodzin (świadczenia pomocy społecznej, świadczenia rodzinne), obejmowanie dożywianiem w formie ciepłego posiłku wszystkich potrzebujących dzieci, w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
 - b) doskonalenie form współpracy z instytucjami, organizacjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy rodzinie.
- 4) Zapewnienie infrastruktury i dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego poprzez:
- a) realizację usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych,
 - b) prowadzenie terapii i mediacji dla rodzin,
 - c) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne w oparciu o posiadane zasoby,
 - d) pomoc prawną szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.

Handwritten signature in blue ink.